

Womhaj Bóh!

Czytło 40.
7. ott.

Łétnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Smolerjez knihiczišcežerni w Budyščinje a łu tam dostacź sa schtwórtlétnu pschedplatu 40 np.

20. njedzela po śwj. Trojizy.

Mat. 22, 1—14: Tamny muž w śwjatyń sczenju njemějesche žaneje kwapneje draſty! Czeho dla niz? Na to chzu wam ja i powjedańcztom wotmolwieź. Indiski a bėly Europiſki Ɣyscheschtaj wobaj ras hromadze předomanje. Wobaj buſchtaj wot njeho Ʃapschijataj a se spanja wěſtoſcze a hrěcha ſbudzenaj. Indiski namaka bórſy wodawanje hrěchow psches wėru do Jeſom Khrysta. Europpi nje-móžesche dołho k pokojej a k mērej pschińcź, doniź jemu teź Ɣlónzo prawdoſcze njeſthadzeſche. Khwilu po tym dzeſche wón k Indiskemu: „Kať je tola pschiſchło, ſo dyrbjach ja tať dołho bjeſ pokoja a mēra woſtać, bjeſ tym ſo Ɣy ty tať rucze troſcht doſtať?“ — „D bratsje“, wotmolwi jemu Indiski, to chzu tebi prajicź. Pschińdze bohaty wjeťch Ɣem a chze czi nowu draſtu daricź. Ty Ɣwoju Ɣamſnu draſtu wobhladamſchi rjeknjeſch: Njemēm, moja draſta je hiſcze je jara dobra, ja Ɣebi myſlu, ſo budze hiſcze dzeržecź a doſahacź. Duź mi wón nowu draſtu poſciezi. Ja Ɣwoju ſtaru draſtu wobhladamſchi praju: Ta njeje wjazny dobra: ja ju hnydom přecź cziſnu a woſmu nowu draſtu. Kunje tať bē, mój bratsje. Ty Ɣy poſpytať, hacź twoja ſtara prawdoſcź njemóže hiſcze Ɣhwilu Ɣwoju Ɣlůzbu dokonjecź; ty Ɣy ju njerady ſpuſchcziť. Ale ja wobohi Indiski njemějach žaneje prawdoſcze. Duź bēch tať wjeſety, prawdoſcź naſcheho Knjeſa Jeſom Khrysta doſtać. Wón je mje ſwobleť draſtu teho ſboža a ſe Ɣuťnju teje ſbóžnoſcze je mje wodzeť.“ Jeſ. 61, 10.

Tale hitorija je wukładowanje naſcheho Ɣwjateho

ſczenja. Kralojo rańſcheho kraja dachu Ɣwojim hoſcźam Ɣwjedzeńſke draſty poſciezecź, w kotrychź dyrbjachu psched nich ſtupicź. Schtóž taťku draſtu njepſchija, njeſmēdzeſche psched kralowe wobliczo pschińcź. Kral njebjekow a ſemje da Ɣwojim hoſcźam, kotrychź wón pscheproſy na njebjeski kwap, teź kwapne Ɣwjedzeńſke draſty poſciezecź. Kotra je nētko kwapna draſta? To je draſta ſboža a Ɣuťnja prawdoſcze, wo kotrejź profeta Jeſajaſ rēczi. To Ɣu te draſty, wo kotrychź David ſpēwa: Ta kralowſka dźowka je wſchitka kraſna ſnutſkach, wona je ſlotu draſtu wobleczena. Woni ju pschijewedu k temu kralej w piſanej draſcze. To je cziſta a rjana žida, wo kotrejź Ɣwjaty Jan w ſjewjenju praji: „Žida pať je prawdoſcź Ɣwjatyń.“ Stara rjana Ɣhėrluſchowa ſchtucźta nam jo praji:

Ta krej a prawdoſcź Khrystuſka
Je moja draſta pschiſtojna,
S teje psched Bohom ja wobſtać chzu,
Hdyž do njebjes ja počahnu.

Dyrbiſch Ɣo Khrystuſowu prawdoſcź ſwobleťacź dacź. Dyrbiſch Ɣwój hrěch a Ɣwoju ſłóſcź pōſnacź a wobplacź. Dyrbiſch Ɣwoje dowėrjenje na jeho hnadu ſtajić a ničo druge njewjedzecź a uochyć, Ɣhiba jeho prawdoſcź. Dyrbiſch Ɣo w wutrobnej luboſczi jemu podacź a ſa nim Ɣhodzicź. Schtóž to czińi, tón pschijima kwapnu draſtu a je pschipuſchczeny k njebjesnemu kwapnemu bliđu. Schtóž to njeczińi, tón budze kať tón muž w naſchim Ɣwjatyń sczenju, ſwjaſany a won cziſnjeny do najhłubſcheje czińnoſcze, hdyž budze wucze a ſubow Ʃſchijenje. — Je jich wjele, kiź njepſchimaja kwapnu draſtu. Słyſcha drje

prédowanje ewangelija, ale woni woſtanu, kaž bėchu. Eſo dowėrja ſwojej ſamſnej prawdoſczi a chzedza w žiwjenju a wumrjeczu ſ njej woſtać. Duž praji tón Knjeſ: „Wjele je powołanych, ale malo wuſwolonych.“ Jenož malo ićh je, kiž ſwoju ſamſnu prawdoſć prjecz ćziſnu jako maſanu a roſtorhanu ſuſnju a prawdoſć Jeſom Khrysta ſo we wėrje mozuja. Jenož ćzile ſu wuſwoleni, ſo woſtanu ſa njebeſkim kwaſnym bliđom. Bóh pomhaj nam, ſo bychmy ſ tym małym ſluſcheli. Wo to proſymy Knjeſa Jeſuſa:

S niczim njem'zu hnadu doſtać
 Pſched Bohom hać ſ Jeſuſom,
 Pſchi nim budu wėcznje woſtać,
 Wón mi pomha ſ ćzerpjenjom;
 Ty ſy wſchať tu najwſchſchu prawdoſć mi dohny
 Hdny na ſchizju w ſmjerczi ſa mnje ſy pobny,
 Tať ſuſnju tej' ſbóžnoſće woblekł mje ſy,
 W kotrejž my ſ ſbóžnoſczi hotowi ſmy.

Njech dha ſ twojej podobnoſczi
 Moja duſcha wozuczti,
 Ja ćze woſmu ſ wjeſeloſczi,
 Wſchať ſy ſwjatoſć pſchinjeſł mi;
 Štož ſ bóžſtemu žiwjenju na ſwėće ſluſcha,
 Ma ſ tobu, mój ſbóžniko, wſchitko ta duſcha;
 Ach, wutorhni mje ſwėtnemu wjeſelu ty,
 So we mni, o Jeſu, to jeniczke ſy. (267, 6. 7.)

3.

Sara Martinez.

Pſcheložil 3. ſ Gr.
 (Poſtracžowanje.)

Wſcho ćzitanje a ſtudowanje pať jejnej duſchi žaneho mėra njepſchinjeſe. Wona ſ wulkim napinanjom džėlaſche, nježnjeſche pať žaneho pľoda. Wona ſebi wėſo wulkeho pſchemėnjenja w ſwojich myſlach, ſaſadach a nawuczenjach wėdomna bė a w tym tež ſkut hnadny Božeje ſpóſna, tola njeſamóža ſ poľnej radoſczi džėczi Božich pſchińć. Najki doſpoľny mėr poſdžišcho jejnu duſchu napjelni — mėr, kiž ſo ſda, ſo njeje pſcheſ nicžo wjažy moleny byť — to najlepje ſame jejne ſłowa wobſwėdčja: „Tuta ſbóžna wėſtoć bu mi njejabzy ſjawnna ſ tym, ſo džewjaty a jėdnaty ſtaw liſta ſwj. Pawoľa na Romiſkich ćzitat. Tu ſbože ſ hnadny wot ſpocžatka hać do ſkónczenja wohladach. Ja buch ſwobodna ſczinjena a ſ tym ſo ſ ſchizowanemu a nėť pſchekraſnjenemu ſbóžnikoj horje hladach runje tať malo ſama ſe ſwojej mozu kaž nėhdy mřėjažy ſkóſtnik na ſchizju, mėr namakach. Šłowo Knjeſowe: „doſonjane je“ bė doſć, a ſ hnadny móžach ſapſchimnyć, ſo ſu poľuta, luboſć a wuſwjeczenje pľody ſwjateho Duha, kotrejž ſo w wėrjažej wutrobje, kotrajž ſ Jeſuſej horje pohlada, ſkutkuj. Ma pomnjecza hódny dnju te ſłowa: „A njeje tať na tym, kotryž chze, ani na tym, kotryž bėži, ale na Boſy, kotryž ſo ſmili, ležane“ (Romſk. 9, 16), kaž njebeſta hudyba do mojeje wutrobje ſallincžachu, pſchetož hdyž mi ſhonjenje moje doſpoľne ſkaženje pſched Bohom poľaſa, ſo moja duſcha wėczneho wumóženja na ſaľožku Božeje ſwobodneje, njewobmjefowaneje hnadny ſwjeſela. Kraſne wobkruczenje, ſo je Khrystuſ mój a ſ nim, wſchitke wėzy“, ſo ženje njeje wote mnje wjaľo, ale je mi w wſchitkich ćzerpjenjach, ſpytowanjach a bėdženjach ſwėtko wot Boha byť, kotrejž nje-móžeſche ſo ſacžmicž, žórko troſchta ſe ſkaľy mojeje hylnoſće. Wo tym ſo bėch mėr namakala, ſ modlažym džiwanjom ſwojemu Bohu a wumóžnikoj a ſ jeho wſchewomóžnej mozy horje pohladach, kiž bė wſchitke moje hľuboto ſatorjene pſchedbudy powaliť, wſcho tyranſtvo ſatana pſchewinyťo a mje wot morwyh žiwu ćziniť. A nėtko w kraſnej ſwobodze, ſ kotrejž bė Khrystuſ mje ſwobodnu ćziniť, chžych rady dopoľaſmo mojeje luboſće dacž a Knjeſa wo ſkladnoſć proſchach mojim ſobucžłowjeľam ſlućicž, ſo mohľa ſ bibliju w ruzy druhich ſ žórľam wjeſeloſće dowjeſć, ſ kotrychž je mi telko ſbóžnoſće wubėžalo.“ —

Duch, kotryž tute ſłowa dychaja, pſchėndže pſcheſ Sarine žyťe

žiwjenje. Džėľo a próžu wona pomjeni „prawo“ wjeſeloſće, kotrejž je jej wumóžnik dať. Wėra do njeho bė, kotrajž ju ſa dobroćerku ćłowjeſtwa ćzinjeſche. Wona bėſche ſama ſebi žywa byť, kaž doľho bė ſwėtnje ſmyſlena a njewėrjažo, ale nėtko luboſć ſ Khrystuſej ju ſ podacžu a ſ wopoľaſanju dobrotom pſchihnućzi. Wona njećakajſche, doniž ſo jej wulka ſkladnoſć ſa wotmėrene, do wocžow padaze dobroćinjenje njepoſticzi, ale hnydom ruku na to ſkozi, te pſchihľuſchnoſće dopjelnicž, kotrejž jej najbliže ležachu. Jejne džėľo ſo w njeđelſkej ſchuli ſapocžja, w kotrejž Bóh jejne próžowanja ſ „wjele woſebnyhmi wuſpėchami“ poľoňnowa. Ša tón ſamny ćzať, 1810, wona pſchifſtup namaka w jenym džėlacžerſtim domje a pſcheſ 28 lėť bė jej date, ſa ſbože jeho wobudlerjom ſo modlicž a džėlacž. Tute jejne džėľo w džėlacžerſtim domje bu runje kaž jejne poſdniſche džėľo w jaſtwach ſapocžane bjeſ teho, ſo by wona wjele na to myſliť, „ſchto mohľa dobreho doľonjecž.“ Pſchego bė wona na to ſmyſlena, tu pſchihľuſchnoſć, kotrajž ſo runje poſticzi, ſwėru dopjelnicž. Wona wo khoraj mlodej žonje w džėlacžerſtim domje ſhľeſche a doſta domolnoſć ju wopytać. Pſchi ſmjerczi tuteje přėdnicžki jejneho wothladanja druge khoraj a ſtarſche žónſke ju proſchachu, ſo by tola ſwoje wopyty wopjetowała, ſo by ſ nimi ćzitala a ſo modliť. Wo nėſchto ćzaľu wſchitžy khoraj khorodžėľby jejny wopyt ſebi žadachu a 12 lėť doľho kaž ſmilny jandžel bje wſchėmi tuthmi duchownje ſpřoňnyhmi a nuſutradazyhmi. Jejne ſłabe ćžėľo pať njemóžeſche dlėje njećiſty powėť w khorajch ſtwach a wulke ćžėľne a duchowne napinanje ſnjećž. Wona bė teho dla nuſowana, tuto džėľo woſtajić a pſchecžiwu temu roſwucžowanje kħudnyh džėczi w džėlacžerſtim domje na ſo wſa. Doľhi ćzaľ žaneje drugeje ſchulſteje ſtwy njemėjeſche, kħiba maľeje komorki pod tľechu; wuſchnoſć pať jejnu džėławoſć pſchipoľnajo jej kħmanſchirum pſchipoľaſa.

Prėni wucžer bė ſtary muž, wobudler džėlacžerſteho domu, kiž pať bórny wumrje. Jeho naſľėdnik ſo wot wodžerja wuſtawa teho dla wuſwoli, doľež bė jenicžki w domje, kiž móžeſche ćzitać. Ale wón žadny ſchecſczijanski muž njebė a bė pſcheſ wopikſtvo do kħudoby a do hubjenſtwa ſapanyť. Wón pať ſo ſwólniwje po Sarinych naprawjenjach ſkožeſche a ſo na jejnyh tydžėniſkich wopytach ſwjeſeli. Nėkotre lėta poſdžišcho bu John Stogg — to bė jeho mjeno — roſſbudženy ſchecſczijan a ſo Bohu džatowalſche, ſo bė jeho do ſchulſteje ſtwy wjedť. Wón nėtko njebė wjažy mehanikſki wucžer, ale luboćziwy pſchecžel a wodžer ſa duſche džėczi. Ma ſwojim ſmjertnym ložu ſo wuſna: „Ja ćziju, ſo ſym wulki hrėſchnik, ale ja ſo ćzićze na Božu hnadu w jeho ſnyu ſpuſchćzu.“ Pſchichodny wucžer bėſche ſtary kóđnik, muž hubjeneho ſmyſljenja, kiž bė jako paduch ſnaty, ale žane wulke wuſwolenje w džėlacžerſtim domje možno njebė. Edward Leny bu poſdžišcho roſſbudženy wėrjažy. „W tutej ſchulſtej ſtwje“ — wón prajjeſche — mje Bóh wucžjeſche, ſchtož ženje přjedny njemjedžach, ſo ſym wulki hrėſchnik a ſo jenicžy hnadu namakać móžu pola ſwojeho ſbóžnika. Kunje kaž jeho přjedownik ſwoju wėru ſ woprawdžitym ſchecſczijanſkim žiwjenjom wobkruczi.

W lėćje 1838 Sara ſwoje džėľo w džėlacžerſtim domje puſchćjeſche, doľež dobry wucžer a wucžerka ſo poľadžėſchtoj, hdyž bė wona hiľchće to wjeſele mėla wohladacž, kaž bėſchtaj porjad a roſwucžowanje na mėſto přjedawſcheho njeporjada a njemjedženja ſtwikoj. Temu napſchecžiwu bė jaſtvo wot Yarmouth, hdyž tuta kħuda ſchwalca ſwój najrjeňſchi triumf ſwjeczić durbjeſche. Hdyž w lėćje 1810, jako ſo jejna duſcha ſ ćžėmnoſće njewėry wudobu, na jejnym wſchėdnyh kħodženju ſ Yarmoutha a do Yarmoutha, hdyž ſa ſwoje ſežiwjenje džėlaſche, jejna wutroba huſto po ſkladnoſczi žėdžjeſche, wobohim jaťym ſłowo žiwjenja pſchinjeſć. Wona wjele na ićh hrėſchnoſć pſched Bohom myſleſche, a kať ſu wuſamľnjeni ſe wſchėho towarſtwa, kotrehož ſakonje bėchu tať ćžėľo ſranili, a kať jim wſcho roſwucžowanje w ſwjatym piſmje po-brachowalſche, pſcheſ kotrejž jenicžy roſjaňjenje wo ſwojim hycžu doſtać móžachu. Wona niľomu ſwoje myſle njeđėľi, kotrejž ju hnujachu, ale proſchjeſche teho Knjeſa: wón chžyl jej puć wotewricž a ju ſa džėľo kħmanu ſežinicž. Jejna přoſtwa bu wuſľyſchana a jejny puć w prawym ćzaľu pſchihotowany. W lėćje 1819 bu njećłowſka macž, kotrajž bė ſama ſe ſwojim džėlcžom ſurowje ſaľhadžala, do kłody wotſudžena. Sara, do jaſtwa pſchihſchėdſchi, boľaſniwje a ſmėrnje wo domolnoſć proſchjeſche, ſo ſmėla ju wohladacž. Wona bu wotpoľaſana.

(Poſtracžowanje.)

Myšle wo ženjenju.

Poruč temu Knjesej swoje pucze!

Po E. Schrenku.

Što trjeba čłowjet, so mohł so ženicz?

(Pofraczowanje.)

Tež hladajo na džěcžo wscho jene njeje, hacž je žona strowa abo niz. Rchorowata macž ma porědko strowe džěczi a rchorowata swójba je něšto srudne. Kajki srudny sacziščez čžini to n. psch., hdyž so psches žentwu suchocžina wot jeneho stawa na drugi pschenješe. To wschał so sda krute słowo bycz; ale ja bebi tola to praschenje dowolu: njeby lěpje a Bohu spodobnišcho byko, hdy bychu widomnje na suchocžinu čžerpjazy ludžo nježenjeni wostali? Ja bebi myšlu. Wěscze by so nježenicz w tajlich padach i wjetšcha lóžo byko, hacž so ženicz a tak wjele mjenje wotmolwenja by tón, kiž nježenjeny wostanje, psched Bohom a čłowjekami měł?

Esu pač tež hiščezje khotnišche praschenja strowoscze dla. W někotrej swójbje so duchowna rchoroscž dale herbuje. To je najsrudnišche, sčtož móže bycz. Sdy bych sam swojemu džěcžu radžicz měł, bych jemu na kóždy pad wotradžal, haj samo sakasał, so so nješmē do tajkeje swójby ženicz, w kotrejž je duchowna rchoroscž. Ja i wotpohladom wo tajkej duchownej rchoroscži rěczu, kotraž so dale herbuje, sčtož so wo kóždej prajicz njemóže. Wone so wěste pschicžiny w žiwjenju, psches kotrejž něšto duchowne sčhori; tam stracha njeje, so rchoroscž dale pónđe. Sdžez pač rchoroscž w swójbje teži, tam so ničto njedyrbjał ženicz. Nunje tajke khotne praschenja nadrobne dopokasaja, tak jara młodzi pschi nashonjenu radu trjebaja a telko mudrosocze a modlitwy je trjeba, so by so čłowjet wobarnowal. Sjednoczenje i duchakhorymi swójbami ma sa čžas a wěcžnoscz žalobne scžehwki a hdyž bebi starschi w tajkim padže lohko čžinja semišeho wužitka dla, so to samolwicz njemóže. Nadišcho bebi stroweho čłowjeka bjes pienjes wsacz, hacž bohateho, kotryž je i duchownej rchoroscži pschihileny.

Wone pač tež druhdy na swójbach poklecze leži. Sdyž je w swójbje wobšedženstwo, kotrejž je psches nahrabnoscz, jebanstwo a neprawdoscz dobyte, poklecze na nej leži, kotrehož dla sažo abo pobjišcho domapytanje pschindže. Dale je poklecze, kotrejž i wopacžnej pschibahu, i mandželstwołamanjom a i podobnymi čžezškimi hrěchami swiřuje. Što njeby w tajlich padach hižo to słowo dopjeljene widžal. Wóh pyta tych wótzow hrěchi doma na tych džěcžoch hacž do tšecžeho a sčtwórteho stawa, kiž jeho hidža. 2 Mójš. 26, 5. Što by so teho njebojal! Wěrne słowo je: sčtož so ženi, tón bebi niz jenož tu wořobu, ale tež swójbu bjerje a teho dla je tež sa tšchescžijana nusne, so so derje wobhoni wo swójbje młodženza abo młodeje holzy; dobre mjeno, čžasne a wěcžne derjehicze bebi to žada. Sedyn i najwjetšich pokladom kotryž móže bebi młodženž abo młoda holza řobu wsacz do mandželstwa je widomne Bože žohnowanje, kotrejž na swójbje wotpoczjuje, do kotrejž so ženi. Wone je wjazh hódne, hacž wjele škota a šlěbora. To pschejara mało wopomnja, dofelž so ludžo tak lohko ženja. Ja čžyř kóždeho młodženza a kóždu młodu holzu, kotrajž čžetaj so ženicz, napominacz, wořebje sa tajkim žohnowanjom stacz. Čžinitaj-li to, budžetaj w wjele padach, hdyž praschenje na nich stupi, w jařnym, sčto mataj čžinicž. „Planowe žohnowanje twari džěcžom tšezje, ale macžerne poklecze torha je sašo dele.“

S blařami so myřli wupraji, so je doscz sa ženjenje, hdyž staj wobaj wěrijazej. Ja řym hižo jařnje prajil, so džěczi Bože, hdyž čžezba řwěrne bycz, so ničoho wsacz njeřmēdža, kiž w wěrije njeřteji. Ale wone so tola tež padu, w kotrychž dyrbi so dwěmaj młodymaj prajicz: Lubej džěscži! wój so hromadže njeřhodžitaj; njeczžitaj so njeřbožownaj. Ja bech junkrócž w Londonje psches nóz w domje snateho lětarja. Jako rano i řnědanju pschindžech, so wo řlubje rěczesche. Sčtužobnik teho doma beřche wěrijazy a huřto w tšchescžijanskim towarřtwje i młodej knježnu hromadže pschindže, kotraž beřche tež wěrijaza. Wonaj hromadže w njeđželškej řchuli řkutkowasčtaj. Psches towarřtwo pschihilnoscz bjes wobemaj wotuczi a wonaj čžyřsčtaj so bracz. Sčtužobnik beřche bebi drje řust řwonkowneje řladkoscz nadobyl, beřche pač bjes woprawdžiteje řdželanoscz. Młoda knježna beřche derje řdželana a bohata. Sejny řorminda — wona beřche řyrota — beřche řrucze pschecžiwu žentwje a praji, so so hromadže njeřhodžitaj. Pschecželjo, pola kotrychž byřlach, bechu sa žentwu, dofelž beřsčtaj tola wobaj wěrijazaj. Jako so mje wo radu praschachu, dyrbjach wuřnacž: řorminda ma prawo; pschetož hdyž čžetaj so dwaj bracz, dyrbja jeju nahladu, řdželanoscz, wobdarjenoscz a potriebnoscz tola

w wěštej mērije podobne bycz, hewal řebi sa dlejšchi čžas i čžezka řrořymitaj. — Ja řnajach jednoreho młodženza, kiž beřche řamn wjeřnu řchulu wuhodžil. Młoda tšchescžijanska hrabinka so do njeho řalubowa a bu tež kwař. Žyle krotki čžas wscho derje džěšche; ale lědžesčatki doľho mējesčtaj hubjene žiwjenje, dofelž hrabinka řluboko čžujesche, so jejny muž hrabja njebeřche; wóu jej a wona niz jemu pschi wschej tšchescžijanskej wērije njeřrořymi. Rař jara je hižo někotra žona řdychowala pschichodnych řtarřchich dla a psches ič sacziščez řama řwojeho mandželšeho dla, hdyž jej čžucz dachu: Ty nam wořebna doscz njeřby. Wona by wjele řbožownišcha i mužom se řwojeho řčtanta była.

(Pofraczowanje.)

Wiřelate i bliska a i daloka.

W Barlinje je so pohórřchiny podawł řtal. W wojerřskej řchuli, hdyž so wyschski wóhnojřtrojerjo wuwuczujaj, je so hižo wjaz krotcz wjetřcha njeřořřušnoscz wojakom pokasala. Teke dny řu woni řřawnje pschecžiwu wyschskim postanyli. Dla tuteho podawka a prjedawřchich pschestupjenjom wojerřkich řakonjom buchu wot alarměrowaneho 4. garderegimenta řyle řasarmy wóhnojřtrojerjom w nožy wobdate a 143 podwyschřow bu jatych a na twjerdžisnu Magdeburg wotwjedženych. Pschepytanje ma so řak pscheczo pschi wojerřkich pschestupjenjach w potajnym džeržecž; tola něř je hižo wěšte, so so pschi tej wēzy wo řocialdemokratistke řcžžuwanje a řbēhanje njejedna, ale jeno wo jara čžezřu, w wóřřku hacž dotal njeřřušchaju njeřořřušnoscz, kotraž budže wēscze tež řrucze pofhostana.

W wulkej wójnje mjes Čhinesami a Japanskimi řu pofředni něř tež na morju dobywali. Čhineske wóřřka řu nimale wschē pofřazene. Japanskij pschihotuja so i čžashej pschecžiwu čhineskemu řłownemu měřtu řekingej. Sašo so pokaze, so pschecžiwu nowiřchemu wobřonjenju a wuwucženju wóřřka řtare njeřpschihódne brónje a njewuwucženi wojazy ničo njeřamóža.

S Budyřhinka. Sařdžena njeđžela wobradži naschkej wořadže lubořny řwjedžen. Wěřche nař halle loni řerřske miřionistke towarřtwo se řwojim wopytom pocžescžilo, dha řmēdžichmy lěřka řwój Boži dom Budyřskemu Gustav-Udolřřskemu towarřtwu i řwjedženřkej Božej řlužbje wotewricž. Popořdnju wofeko dwěmaj čžehnjesche pschny čžas, do kotrehož bechu řobuřtawy řomiteja, bjes nim řnjes wyschski řyřkwinskij radžicžel Keller a pschitomni řř. duchowni řastupili i řarřteho dwora po řnjesa řellatora a i nim potom do rjenje wupřsčeneje řyřkwje. W řerřskej Božej řlužbje přědowasche řnjes diakonus řřada i Budyřčina. Na řakožku Mat. 5, 15. 16 přědar řwjedženřkej wořadže řłowo rořkjadže: „Gustav-Udolřřke towarřtwo je jako řwēcžnik postajeny w domje ewangeliřteje řyřkwje“, a pokasowasche pschi tym 1. na řwēžu na tutym řwēcžniku, 2. na čžemnoscz, do kotrejž Gustav-Udolřřke towarřtwo řwětłoscz pschinjesche, 3. na řkutki, i kotrymiž wone řwětłoscz do čžemnoscz pschinjesche. — Na němřtim řemřchenju řlyřchachmy řnjesa archidiakona řřařa i Budyřčina přědowacz. „Gustav-Udolřřke towarřtwo“, řak wupraji přědar po řřil. 2, 25, 28, 29, „je tón řobuwowowal a řlužobnik naschich wěryřbratrow w rořpřořchenju.“ 1. Wón powjeda nam wo naschich wěryřbratrow nuřny. 2. Wón čžini ič wjeřelnych i naschkej řlužbu bratrowřkeje lubosczje. 3. Wón pofřby dženřa wař wo wjeřoře džěłbraczje na řwojim řkutku. Wobaj přědarjej rořymjesčtaj nař se řwojimi jadriwymy, řlubokoczęřpazymy řłowami řa řkut bratřteje lubosczje, kotryž Gustav-Udolřřke towarřtwo haji, řahoricž. — Wofřatnej Božej řlužbje wobřtarasčtaj řř. řararjeř Mättich i Barta a dr. Řalich i Budyřčina. — Řollekta je wunjeřka 87 řriwnow.

Žyřerřki miřchtr.

(Pofraczowanje.)

Jako do hodžinow pschindže, jemu wucžer řjewi: „Wy wot nař wotendžecze, řak je so mi prajiko.“ Ořtar jemu řrořymicz njeřchasche ale řwój řaschecžil woczini a řapoczja džěłacz. — Duž pofřesor po domownika pofřla, so by řnjesa i ř—owe wēzy pjeć njeřł. — Wulka čžiščina beřche w pofřnej řjadowni a tola so blědemu młodženzej řda, řak bechu so jemu řwjelaj a řak by i hařbu wuhnaty był. —

So řřstach jeho nana so jemu w wschřřchich řjadownjach řak řeňdže. S hñewom w wutrobje so Ořtar do řwojeho byřlenja wřóczi. Tu beřche řebi řjanu řřtwu rjenje wupřřchil a na řcženje wiřřachu wot njeho řapoczžane wobrašy. Hewal by so jemu řam lubiko, dženřa pač so jemu řdasche, řak bychu jemu te wobrašy

pschwołake: „Ty njełnicjomny léniko! Budź i najmjeńšcha khamny tyscherški mištr!“

„Ale prjedy hač ſo to ſta, chynſche radſcho do Schpreweje, hdyž beſche najhluſſcha, ſkoczic. A nětk teſz jeho hoſpoja, liſt wot jeho nana w rukomaj, ſaſtupi.“

„Wny dyrbicze prėnjeho wuczahnyč,“ wona praji.

Wſchitke te ſrudne naſhonjenja jeho pať tať hluboko cziſchczake njebychu, hdyž jemu teſz pjenjeſy wuſchle njebechu. Nětko dyrbieſche ſebi na ſwoje wėzy pjenjeſy poſczowacz, ſo ſtėncznje niczo wjazy njemejeſche hač czornu ſomoczjanu ſuťnju, kotraž bu teſz dzeń a hubjeńſcha. — Człowjekej, kotryž beſche tať dale pschiſchoť, teſz nihto wjazy poſczic. Njechaje a tať ſo jemu po nėczim ſemja pod nohomaj khablaſche, hdyž jeho poſbėhnjeny nanowy porſt k tyscherſtemu miſchtrej Wałzariej pokaſaſche. —

Bjeſ teho, ſo bych chynł pscheczimo czeſczownemu pomozanju tyscherſkeho miſchtra ſchto prajic. je tola meſte, ſo ſu w powoła- njach wſchelake ſchodzenki. Oskar i H., kiž beſche ſebi ſwojich wyſokich darow derje wėdomny, wobhladowaſche je ſa hluboke poniženje, ſo dyrbieſche hėblowacz a pschezo jemu ſaſo myſł pschińdze, ſo ſebi radſcho žiwjenje wozmje. —

Tať poſledni meſza pschińdze a i tym tón dzeń, na kotrym dyrbieſche ſwoje dotalne byhlenje wurumowacz a bu wot knjeſa Wałzarja woczakany. — Ale tam wón njeńdzeſche, ale žanych pjenjeſ njemėjo njeſbožowny młodzeny psches haſy chwataſche bojaſliwy ſo wobladujo, kaſz by ſo ſetkanja i prjedawſchim towaſchom bojať, abo kaſz by wumozajeje ſchczėki i puſcziny pytať. — Hdy by pschypadnje nimo tyscherne pschiſchoť, by i chwatkom dale cziniť.

Bo ſtėncznym czopłym dnju kłėdny wječor pschińdze; Oskar beſche ſyma a wón beſche hlėdny; k temu pschińdze njemėr duſche, ale jeho pschezo dale czerjeſche, nimo rėtow a jeſorow, doniž k temu meſtnu doſchoť njebe. kotrež dyrbieſche jeho do ſwojeho ſyaneho kłina wſacz a jeho czwilu ſmėrowacz. Lėhke žołmiki wodu hibachu, kőzda ſo jemu ſdaſche pschwołacz: „Wój dele, tu deſkach je hluboki mėr a wotpoczink. Piſchcze juntrėcz ſylſojtej woczki k njebeſkam poſbėhny, na kotrych ſo czorne mrėczakki kopichu; ſama jaſna wječorna hwėda psches nje ſwėczjeſche kaſz Wože wėczko i mėdrei jaſninu, kaſz by młodzenej jeho rjełowſki ſtutk, kiž beſche tola jenož njeprawo, w prawym ſwėtle ſjewic. — Symny pót jemu na czoło ſtupi a wutroba dzełkaſche kaſz hamor w nim, kaſz by drėmaze ſwėdomnje wubudzić chynł.“

„Dyrbi to byč?“ tať ſo połny ſadwėlowanja praſcheſche a ſebi ſam to wotmolwjenje da: „Pať wumrjec. pať hėblowacz.“

(Stėnczenje.)

Jedyn ſchpaniſki kſchizit.

(Pozraczowanje.)

Kaſz naſtrėzany pczolazy rój, ſwoju pczolnizu wopuſchczi a i huſtymi czrjėdami koło wokoło lėta, tať be ſa krotki czaſ w ſchpaniſkim meſtaczku. Žony pschińdza i kėzow, ſwoje dzečzi w rukomaj a ſa ruku. Wone chwataja tať rucze, hač ſamőza, psches meſchczjanſke wrota won. Tu nieke ſyn ſwoju thoru maczeťku, tam podpjera muž ſwoju ſlabu a czerpjazu mandželſtu. Młodzi a ſtari mužojo a žony, młodzeny a holzy, wobſtarni a dzečzi — wſchitko ſo wulima psches horu na ſadnje kłėchtriſke wrota. Wone ſu ſchėroko wotewrjene a czrjėdy czełanzow ſo na zyrkej a na kłėchtriſke twarjenja roſdžėluja. Mužojo a młodzeny wrėcza ſo rucze ſaſo do wopuſchczeneho meſta. Wórny widziſch, ſo ſaſo pschińdu ſe ſwojimi najlėpſchimi wėzami pod pažu. Hdyž ſu ſwoje brėmjo w kłėchtriſke wotpołozili, ſo wrėcza ſaſo do meſta, ſo bychu ſebi hiſchcze wjazy wukhowali. A tať chwataja czrjėdy mjeſ meſtom a kłėchtróm tam a ſem, ſo bychu tať wjele hač mőzno wot ſwojeho wobſedženſtwa płomjenjam wukhowali. Wozazy widza to wſcho i wulkim ſpodžiwanjom. Woni hladaja na ſwojeho hetmana, tón pať ſo njehiba. Wono je, hač by ſlepy byť a wot teho, ſchtož psched nim ſo ſtanje, niczo njewidzať. Schto to naſ ſtara? myſla ſtėncznje ſwėrni nėmſzy wozazy a teſz dale wo to ſo njestaraja.

Kłėchtriſki czaſnik bije ſedmu hodžinu. Hetman kima a hubnať hubnuje. Wozazy ſo ſbėhnychu a pschitupichu k ſwojim tſėbam. Teſz tamny offizer, kiž be ſo tať dołho a po tať potajnym waſchnju minyť, je nětk ſaſo tu. Ale ſwėrni Wadenſzy nimaja

žaneje khwile wjazy, ſebi teho dla kłomu łamacz, hdy je wón tehdy wotſtať a i wotkať je nětk tať rucze pschiſchoť. Hetman komandėruje a kompagnija naſtupi ſwój puč do meſtaczka tam deſkach. Wozazy wotſtanu na drėſy, kiž ſo wot kłėchtra, wot hory dele do doła w wulkim wobłuku wije. To wſchak je wulki puč wokoło a woni bychu na ſchczėzy, kiž be hiſchcze pschezo i wultimi czrjėdami pučowarjow pschicryta, wjele rucziſcho k meſtaczku pschiſchli. Ale hetman je tuťon puč pschikaſať. Wón dyrbi wjedec. czeho dla je to cziniť a wozazy nimaja žane prawo, wo to ſo ſtaracz.

Bo dołhim marſchu pschińdze kompagnija ſtėncznje k meſtu. Hetman da jo po ſwojej pschikaſni wobdawacz. Dofeł pať doſeč wozakow pschi ſebi nima, njemėjeſche wotrieſ ſo ſamknyč. Wotſtanu tu a tam wulke proſne blaťi. Najwjeťſche pať ſu tam, hdyž ſu meſchczjanſke wrota na kłėchtr wotewrjene. To wuziwaju teſz ſchpaniſzy mužojo a žony. Woni chwataju nuts a won, ſo bychu tať dołho, hač mőzno ſwoje wėzy do kłėchtra wukhowali. Hetman jim to njewobara. A dofeł wón to dowoli, teſz wozazy na to njemyſla, jim to ſadzėwacz. Kompagnija je meſto wobdawaca tať derje, hač be mőzno. Nětk pőkła hetman ſwojeho prėnjeho leutnanta k meſchczjanowcze i pschikaſnju, drjewo, kłomu a druhe lohkopalaze wėzy psched meſchczjanſke murje won njecz. Tale pschikaſnja ſo pomakom, jara pomakom wuwjedze. Pschi tym ſo jena hodžina po druhej miny. Naſchi wozazy i cziha pschihladuja. A mužojo a žony i wukhowanjom njepſchėſtanu. Stėncznje je doſeč drjewa a kłomy tu. Hetman da drjewo a kłomu wokoło meſta połozic. Wón pokaſa ſam wſchudžom meſtno, hdyž ſo to ſtač dyrbi. Ale to ſo ani wyſoko ani bliſko doſeč njėſtanje, tať ſo ſo płomjenja teſz meſchczjanſkich murjow, wjele mjenje twarjenjom popanucz njemőza. Wozazy ſo i cziha ſpodžiwaja. Ale woni hižo hudachu, ſchto ma to na ſebi a bechu na tym i wutrobu ſpofojom.

Žaťo be nětk wſcho pschihotowane, ſtaji ſo hetman psched ſwoju kompagniju a dołho na ſwojich wozakow i kłutnym woblicžom hladajo, praji wón k nim: „Chzczė wy kłudnych, kiž ſu połni ſmjertneje ſtyſknoſcze woprawdze wurubicz a ſwoju ſprawnu wojetſku ruku i njeprawym kłbłom womaſacz?“

„Nė, nė!“ tať kłinczi ſtohłėhny wot zyleje kompagnije jemu napſcheczimo. Wón ſo praſcha dale: „Chzczė wy kłudnych, kiž ſu połni ſmjertneje ſtyſknoſcze woprawdze wurubicz a ſwoju ſprawnu wojetſku ruku i njeprawym kłbłom womaſacz?“

„Nė, nė!“ tať kłinczi wospjet, kaſz prjedy i ertow ſwėrnych wozakow. „Wóh wam to ſaplacz, wy ſwėrni nėmſzy bratſja“, wolaſche nětk hetman wjekele a dżakownje. Potom pschikaſa, nahromadžene drjewo a kłomu ſapalicz. Drjewo a kłoma ſapota nětk w ſwėtlych płomjenjach horje, ale ani jeniczka ſchriczka njedobahnje meſto a jeho kėze. Senož nėtotre jara ſtare hėty, kiž wonkach psched meſtom ležachu a proſne bechu, da hetman podtorhacz. Pschikaſnja je wuwjedžena, nětk ſu teſz roſpadanki tu. Wozazy ſu ju i wyſtanjom a i wjekele do płomjenjom. Dofeł wohėń žanu daſchu zyrobu njenamať, ſkoro haſnje. Hetman komandėruje a žyła kompagnija wrėczy ſo ſaſo k kłėchtrej. Ale wozazy njeſku wjazy tať mjelczazy, tať ſrudni, kaſz prjedy, ale wjekele powjedajo hladaja i czeſczowanjom na ſwojeho hetmana. S nimi czaſnu ſbožowni wobhylerjo wumozeneho meſta. W pschezo huſczkiſchich czrjėdach wobdawaja woni ſwėrnych a ſprawnych wozakow, kiž ſu kłowu pschikaſnju po tať ſmilnym waſchnju roſumili a wuwjedli.

(Stėnczenje pschihodnje.)

A roſpominanju.

Maťa holeczka proſcheſche patoržizu: „Luby ſbőžniko, daj mi toia kőzdy dzeń tajki rjany hodowny ſwjedzeń.“ Ach, ſo bychmy teho knjeſa proſyli, ſo chynł naſchu wutrobu wſchėdnje i prawej hodownej radoſcžu a i hodownym mėrom napjelnicz!

Mr. George Williams powjedacze na ſwjedzenju, ſo beſche muž w Northire ſa kſcheczjanſki ſtutk 1 punt (20 hrinnow) darik. Žaťo jeho žena jemu to porokowaſche, wotmolwi wón: „Luba žena, njemyſł ſebi, ſo tón knjeſ tajkim ludžom kaſz tebi a mi něſchto ſdzerzi. Wón jo nam pječ dzełacz krotcz ſaſo da.“ Krotki czaſ po tym muž legat wot 50 puntow (100 hrinnow) doſta, na czož žena k njemu praji: „Žano, czeho dla njeſy dwaj puntať dať?“